

Aan
Gemeenteraad

Van
Tako Postma
Afschrift aan

Memo

Datum
07-01-2020
Opsteller
T.P. Postma
Bijlage

Onderwerp
Startnotitie Stadsbouwmeester

Beste Raadsleden,

Op 26 september hebt u mij benoemd tot stadsbouwmeester van Delft. Zoals afgesproken heb ik mijn eerste 3 maanden gebruikt om kennis te maken met (een aantal) raadsleden, burgemeester en wethouders, medewerkers van de gemeente Delft, de adviescommissie omgevingskwaliteit (AOK) en een aantal Delftenaren die actief zijn voor de stad. Velen van u hebben mij bijzonder hartelijk welkom geheten. En ik ben positief verrast over de staat van de stad: Delft is nog mooier dan ik al dacht en de mensen zijn actiever met de stad bezig, dan ik had verwacht. Het is echt een eer voor mij dat ik een bijdrage mag leveren aan (de groei van) deze oude stad die, zoals de slogan luidt, nog elke dag geschiedenis maakt.

In dit stuk zal ik proberen een paar van mijn constatering te koppelen aan aanbevelingen voor de toekomst.

Verwacht u daarbij geen 'schrikbarende' conclusies: Het is mijn doel verbanden te laten zien tussen de verschillende processen en doelen die u reeds hebt benoemd en ik zal de nadruk leggen op de rol die het ontwerpen zou kunnen hebben om die processen nog meer integraal te benaderen.

Delft ligt centraal

- Delft is historisch een centrale stad in Holland. Dat merk je aan de prachtige binnenstad, maar ook aan het voorzieningenniveau, de uitstekende verbindingen naar Den Haag en Rotterdam, maar ook naar het landschap en de dorpen.
- Daarbij blijft opvallend dat er weinig zichtbare verbindingen met het landschap zijn. De historische lijnen – De Schie, de Buitenwatersloot, maar bijvoorbeeld ook de Bieslandsekade, het Abtswoudsepark of de Mekelweg moeten we koesteren en beter zichtbaar verbinden met het landschap, met recreatie en sport. Misschien wel als belangrijker doel dan snel(fiets)verbinding.
- Toeristen uit binnen- en buitenland weten Delft te vinden. Op mijn laatste reis in China kende echt iedereen de naam (Delfts blauw, TU, historie). Zij komen specifiek voor de mooie en levendige stad, interesseren zich voor historie en techniek. Toerisme neemt in de wereld enorm toe.

Het lijkt mij dus een uitdaging om ons in Delft te richten op de werkelijk geïnteresseerde toerist; dat betekent iets voor het imago waaraan gewerkt wordt, maar ook voor het voorzieningenniveau (kwaliteit!) en de openbare ruimte (idem).

- De Technische Universiteit is een wereldspeler en heeft door onderzoek en ontwerp een enorme uitstraling: wereldvermaard onderwijs en onderzoek, Nederlandse en internationale studenten en medewerkers. Ook zij maken Delft een heel bijzondere stad.
- Niet alleen door de aanwezigheid van de TU, maar ook door andere innovatieve en gespecialiseerde bedrijven heeft Delft heel veel te bieden. Zeker in combinatie met een kleinschalige, prettig leefbare woonomgeving. De spanning die de nabijheid van wonen en werken kan oproepen is reden tot een heel bijzonder plan aan de Schieoever.
- De verschuiving van een aantal activiteiten van de TU naar het zuidelijke deel van de campus geeft ook nieuwe perspectieven aan de stad als geheel. Met station Campus, maar ook met mogelijke verbindingen naar de zuidelijke woonwijken. Het feit dat de relatie met de TU en ook met DSM de laatste tijd lijken te verbeteren, geeft veel vertrouwen in de ontwikkeling van een meer open relatie tussen stad en deze groot-grondbezitters. Ik zou graag bijdragen aan een open samenwerking, met respect voor elkaars belangen, met als doel een stad vol open innovatie, waar ruimte is voor gespecialiseerd onderzoek en maakindustrie, maar ook om elkaar te ontmoeten en te inspireren.

Delft heeft geen ruimte “over”

- Delft is al lang een stad met verschil tussen “doeners en denkers”. Net als in de rest van Nederland neemt het verschil tussen de “have’s en havenot’s” (en dan heb ik het nu over vastgoed) in schrikbarend tempo toe. De burgemeester sprak in haar nieuwjaarstoespraak van “overvloed en onbehagen”. De zoektocht naar een passende woning wordt echt heel moeilijk voor iedereen, behalve diegene die al lang een (goed renderend) pand heeft.
- Als verschillen toenemen kan de gemeente helpen passende woningen te bouwen, door prijzen vast te leggen, door nieuwe vormen van ontwikkelen te stimuleren en wellicht ook een financiële bijdrage te leveren. Daarnaast lijkt het me erg van belang dat we de ontwikkeling middels (collectief) particulier opdrachtgeverschap en bijvoorbeeld wooncoöperaties zoals die in Nieuw Delft zijn ingezet, blijven initiëren. “Maatschappelijk ontwikkelen”, dus zonder financieel oogmerk, wordt steeds belangrijker om nog bereikbare, goede woningen te maken.
- Delft is best vol, we moeten heel zuinig zijn op water en groen en er liefst meer aan toevoegen. Wel valt op dat veel groen langs de doorgaande wegen ligt en slecht bruikbaar is, wat het misschien wel weer aantrekkelijk maakt voor beestjes (ecologie). Toch zijn er volgens mij veel kansen om bewoners meer bij het gemeenschappelijke groen te betrekken en het meer bruikbaar te maken. De gebiedsvisie voor Buytenhout geeft daar een mooi voorbeeld van, maar dat geldt ook voor veel kleine groene ruimtes in de westzijde van de stad.

- Dat geldt ook voor de aanwezige kunst in de openbare ruimte. Vaak staan, vaak goedbedoeld, bijzondere kunstwerken in de marge geparkeerd, alleen gebruikt door hangjeugd of vrijwel onzichtbaar tussen ander straatmeubilair. En dat terwijl in de binnenstad zoveel aandacht voor goede kunst is; laten we samen naar buiten gaan en ook in de buurten bewustzijn van andere manieren van kijken stimuleren.
- Het wordt steeds belangrijker dat we ons realiseren dat we openbare ruimte kunnen inzetten om elkaar op een ongedwongen manier te kunnen ontmoeten. Waar kom je elkaar tegen? In de tram, in het ziekenhuis, bij de kinderboerderij, bij scholen, maar ook op een pleintje, in een van de parken en in de smalle straten van de stad. Dat maakt Delft kleinschalig en "inclusief".
- De komende jaren zullen we ook de openbare ruimte van de spoorzone completeren en evalueren. Er zijn een paar onoverzichtelijke situaties die verbeterd kunnen worden. Er staan wat mij betreft te veel masten in de ruimte en er kunnen nog veel meer bomen bij. Het is een uitdaging om straks de plekken rondom Huis Van Delft, maar ook het busstation in te richten als een openbare ruimte waar alle Delftenaren zich welkom voelen.
- In Delft zijn veel mensen die op een heel bijzondere manier een bijdrage leveren aan de integratie door in de wijken, tuinen en parken activiteiten te organiseren voor iedereen. Dat is iets om erg trots op te zijn. Ik zou die initiatieven graag gebruiken als voorbeeld voor de nieuwe bouwopgave in de stad. Waarom zou ook bij nieuwbouw niet een collectieve functie voor de gehele buurt kunnen horen?

Delft beweegt

- 60% van de Delftse huishoudens heeft een auto. (Gemiddeld in Nederland is dit 110%, dat verschil komt dus niet door 10% studenten). Dat zegt iets over de compactheid van de stad en over de bewuste manier waarop de inwoners zich er doorheen bewegen. Wandelen en fietsen, met gebruikmaking van het prima OV, is energiezuinig en gezond.
- Is het OV efficiënt en voldoende gestimuleerd? Station Campus wordt opgeknapt, maar de weg van daar naar de TU is nog niet echt comfortabel en vertrouwd. We hebben twee tramlijnen, maar ook twee eindpunten die niet verbonden zijn en het ziekenhuis ligt er net niet aan.
- Door de aanleg (en verbreding) van de A4 is Delft ook met de auto uitstekend bereikbaar en is er (via de Kruithuisweg) een grote ringweg ontstaan, die heel veel autoverkeer dwars door de stad overbodig maakt. Het mobiliteitsplan gaat daar conclusies aan verbinden.
- Zelf woonde ik in 1982 op de Aart van der Leeuwlaan, met uitzicht op de Beatrixlaan. Ik heb lang gedacht dat dat de snelweg was. Nu ligt de A4 verderop, maar aan de Beatrixlaan is niks veranderd, terwijl deze voor de ontsluiting van de stad eigenlijk geen betekenis meer heeft. Er wordt nu een studie gedaan naar de mogelijkheden die ontstaan als deze weg niet meer nodig is. Daar ontstaat in mijn ogen een enorme kans om een combinatie van groen en verstedelijking te maken en tegelijk de wijken eromheen veel beter te verbinden.

- Delft was een fietsstad en wordt dat steeds meer: Fietsen is leuk en gezond en je bent je veel bewuster van je omgeving. Het is mooi om te lezen hoe de Amerikaan Dan Kois met zijn gezin opnieuw heeft leren fietsen in Delft. Dat leert ons ook dat er verschillende snelheden fietsers zijn. Moet het netwerk daarop worden aangepast?
- In de toekomst zullen er knelpunten in de fietsverbindingen ontstaan, mede door grote snelheidsverschillen op de fietsroutes en tussen fietsers en voetgangers in de binnenstad; we weten ook niet meer waar we al die fietsen moeten stallen, niet alle experimenten met deelfietsen zijn even succesvol.
- Het lijkt me dat we niet alleen moeten focussen op de doorgaande (fiets) verbindingen in de stad, maar juist ook moeten inzetten op een kleinschalig netwerk: zoals dat je heerlijk kunt dwalen door de stegen en straatjes van de binnenstad. Zo zou je ook in andere buurten meerdere routes willen hebben, die ook verschillende snelheden kunnen faciliteren. Daarbij zijn de oostwestverbindingen onder en over het spoor en de Schie altijd de lastigste: hoe minder het er zijn, hoe meer ze als knelpunt worden ervaren. Heb je bijvoorbeeld wel eens hardlopend of fietsend geprobeerd om van de Delftse hout naar de Kerkpolder te gaan?
- De volgende stap in de mobiliteitsverandering vinden we in de logistiek: Hoe gaan we bezorging, zowel naar woningen als naar de industrie op een milieuvriendelijke manier door de stad bewegen?

Delft kiest voor een circulaire benadering

- Het collegeakkoord zet in op een heel duurzame en bewust levende stad. Dat is in lijn met de trend in ontwerp en bouwend Nederland, maar levert zeker nog heel veel uitdagingen op. Niet alleen omdat veel oplossingen niet tot eenvoudige maatregelen leiden, maar nog uitgevonden moeten worden. Ook omdat veel oplossingen integraal alle duurzame doelen moeten dienen. Gelukkig staat Delft qua kennis, maar ook qua belangstelling voorop en kunnen we dus samen aan de klimaatbestendige, ecologische en circulaire toekomst werken.
- Binnenkort zal waarschijnlijk, met name de westelijke kant van de stad, aangesloten worden op de "leiding door het midden", een innovatief warmtenet. Daarbij zou het goed zijn om niet alleen de woningen aan te sluiten, maar ook daadwerkelijk gebouwen te verbeteren. Het zou mooi zijn als het lukt ook met deze maatregelen de bewoners op een positieve manier te activeren en niet alleen energie te besparen, maar ook op sociaal vlak een warmere band op te bouwen.
- Tegelijkertijd kondigt de netbeheerder aan dat voor de veiligheid in de binnenstad de gasleidingen moeten worden vervangen. Zo zouden in de (relatief) arme wijken de woningen van het gas af moeten, terwijl de woningen in de rijke buurt nieuw gas krijgen. De vraag is of het ons in deze progressieve stad zou lukken om de monumenten versneld aan een warmtenet te koppelen? Het monumentale centrum in 2025 energieneutraal: Dat zou wereldnieuws zijn!
- Het is van groot belang om veel te experimenteren met circulaire bouwen en onderhoudsmethoden. Gebruik de grondstoffen die beschikbaar zijn en doe geen onomkeerbare ingrepen in de aarde.

Het wordt de komende tijd een zoektocht naar de mogelijkheden die we als gemeente hebben om anderen te stimuleren en zelf het voorbeeld te geven.

- Daarnaast leg ik graag de nadruk op het stimuleren van een circulaire economie. Ook door de manier waarop we bouwen kunnen we die stimuleren: door geen stallingsgarages maar hub's te bouwen, waarin het delen van voertuigen wordt gestimuleerd, maar ook nieuwe buurtvoorzieningen kunnen worden uitgetoetst, zoals bijvoorbeeld stadslandbouw of mogelijkheden voor bezorgdiensten. Daarbij moeten we ons goed realiseren dat dit de ontmoetingsplekken van de toekomst zijn. Aanleiding dus voor ontwerpstudie.
- In datzelfde kader is heel belangrijk om veel te experimenteren met de betrokkenheid van gebruikers en bewoners in het ontwerpproces. Zij kunnen niet alleen een bijdrage leveren aan een beter passend eindproduct, maar procesmatig leidt dat ook tot veel meer betrokkenheid van bureaus bij elkaar. Er is veel behoefte aan wonen in hechte gemeenschappen. Het is heel bijzonder dat de tentoonstelling "Together" over nieuwe woonvormen in het najaar naar Delft komt en lijkt het me passend dat de stadsbouwmeester daar een interessant programma omheen helpt organiseren.

Delft maakt plannen

- Of we het willen of niet: Delft gaat groeien: Er komen veel stadsbewoners bij en er is veel geld beschikbaar voor vastgoed. Daar kunnen we niet in kiezen. We kunnen wel sturen op goede groei: Het is aan ons om te organiseren dat er voor iedereen een plek is die past, ook al zal die misschien niet aan alle verwachtingen voldoen.
- In de economische visie is veel aandacht voor werkgelegenheid voor alle beroepsgroepen. Naast de grote werkgevers zijn er in Delft ook veel kleine en middelgrote ondernemingen. Het is belangrijk in de hele stad plekken te bieden waar deze kansen krijgen en die ook nog betaalbaar zijn. Het is een complexe opgave om die plekken ook goed te combineren met een leefbare woonomgeving.
- Delft is een sportieve stad. Bewegen is onderdeel van de cultuur, maar lang niet overal is logische ruimte om te sporten. Kunnen we nog meer combineren in het gebruik van de ruimte, of is daar een eindigheid aan?
- In voorzieningen voor zorg, onderwijs en sport zijn veel vernieuwingsopgaven. Die leiden soms tot veel discussie, maar vaak is het huisvesten van voorzieningen gelukkig ook een vanzelfsprekendheid. Het gaat wel om grote bouwopgaven, vaak op gevoelige locaties. Door begeleiding en het omschrijven van de ontwerp opdrachten en de architectenkeus kan de stadsbouwmeester zorgen dat deze gebouwen een bijdrage leveren aan een leefbare en levendige buurt.
- Ook de TU groeit hard in studentenaantallen, terwijl goed onderzoek van levensbelang blijft voor de universiteit. Dat legt druk, maar laten we samen organiseren dat dat plezierige druk is: De afkomst van de universiteit is een belangrijke bron voor bedrijvigheid in de stad. Dat geldt voor de startups en scale-ups, maar bijvoorbeeld ook voor de goede, zeer gevarieerde (en ook goedkope) horeca in de stad.

Het verschuiven van de kern van de TU campus naar het zuiden biedt ook kansen voor een interessante overgang van stad naar campus. Daar kunnen stad en TU elkaar blijven ontmoeten en inspireren.

Alle plannen zijn lang niet af

- Delft is afhankelijk van vele partijen, vaak grondeigenaren, die grotendeels zelf bepalen welk tempo bouwactiviteiten hebben. Dat leidt tot veel mooie plannen die slechts gedeeltelijk gebouwd zijn. En dat terwijl daarnaast al weer allerlei nieuwe plannen geïnitieerd worden. Daar moeten we ons van bewust blijven en zorgen dat de mensen die in de “rafelrandjes” van de plannen wonen, zich niet aan de kant gezet voelen.
- We kunnen er bij het maken van de plannen scherper op sturen dat alle fases van een plan een complete stad opleveren. Het feit dat plannen zich verhouden tot het bestaande, geeft de stad de gelaagdheid die we (in de oude binnenstad) zo waarderen.
- Ook monumenten zijn nooit af: we kunnen met de hulp van onze onderwijsinstututen vooroplopen in het verduurzamen en energieneutraal maken van onze binnenstad. Het is interessant en belangrijk om te onderzoeken of we een koploper kunnen worden op dit gebied. Het feit dat we een sterk netwerk van bewoners, kenners, uitvinders en initiatiefnemers hebben, maakt dat we er sterk voor staan (Hackathon DDD).
- Ook de randen van de stad lijken op veel plekken op een verzameling incidenten. Dat is logisch, een stad groeit langzaam en met z'n eigen dynamiek. Delft ligt in een open en plat landschap, is dus vanuit de omgeving goed zichtbaar, daarom verdient het beeld van de stad van veraf aandacht. Vanuit het zuiden is “EWI” bijvoorbeeld voor velen een signaal van Delft, vanuit het noorden missen velen de Calvé-fabriek nog. Kunnen we daar een waardige vervanger voor maken, zonder het zicht op de nieuwe kerk te verstoren?

Delft werkt hard

- Al die zaken zijn eigenlijk niet bij te benen. De neiging bestaat om de oplossing te zoeken in het maken van een visie, in de hoop dat we dan in het vervolg alles daarop kunnen toetsen. Alle visies bij elkaar vormen straks de omgevingsvisie. Dat is een loffelijk streven, maar blijft ook vrij abstract. Mijn voorstel zou zijn om ook in de toekomst voor ontwikkellocaties specifieke gebiedsvisies te maken en die met voorbeeldontwerpen te verifiëren. Daarmee voorkomen we dat we zaken open laten die gekaderd moeten worden en tegelijkertijd dat we eisen stellen die te hoog gegrepen zijn.
- Het gemeentelijk apparaat staat met al die ontwikkelingen zwaar onder druk, met als gevolg veel uitbestede projecten en veel wisselingen in de bezetting. Dat maakt dat er weinig aandacht is voor het bewaken van de grote lijn, de samenhang der dingen. Er is een tekort aan stedenbouwkundigen, waardoor er mijns inziens te weinig ontworpen wordt aan Delft als geheel, voor de relatie tussen plannen. En dat juist in een tijd dat alle nieuwe thema's als ecologie, klimaatadaptatie, circulaire economie en verstedelijking om veel samenhang vragen.

- Daarbij valt het mij op dat er binnen de dienst eigen nergens een *ontwerpsfeer* is: Alle oplossingen in een gebied laten samenvallen lukt alleen in een integraal ontwerp. Dat ontwerp maken is een kwestie van heel veel proberen, doorwerken, uitvinden, inspireren en overleggen. Dat lukt eigenlijk niet of nauwelijks, omdat er geen tijd voor gemaakt kan worden.
- Het lijkt mij dat de stadsbouwmeester hier een taak moet krijgen. Er zijn immers heel veel ontwerpers in Delft. Kunnen we die mobiliseren om met ons mee te denken? Zijn er mogelijkheden kleine ateliers te organiseren op onderwerp? Kunnen we ontwerpwedstrijden uitschrijven? Onderzoeksopdrachten uitzetten? Daarbij blijft dan de vraag om uiteindelijk de ontwerpen voor de stad als geheel wel in maquettes en tekeningen samen te vatten en (ook politiek) te bespreken. Daarvoor moet capaciteit georganiseerd worden.
- Veel mensen willen graag meedenken en bijdragen aan de ontwikkeling van de stedelijke ruimte, maar zijn we voldoende in staat om de omstandigheden daarvoor te bieden? Kunnen we kaders bieden waarbinnen we daadwerkelijk loslaten en ondersteunen?
- In de welstandsnota zijn verschillende beoordelingsniveaus opgenomen voor gebieden in de stad. Daarbij zijn de binnenstad en Nieuw Delft gedefinieerd als gebied met de hoogste eisen. Het verbaast mij zeer dat alle ontwikkelgebieden en hoogbouw niet ook onder dit hoogste niveau vallen: Waarom zouden we vernieuwen als we daarvan niet verwachten dat het de stad echt beter en mooier wordt?

Trots op Delft

- Delftenaren zijn trots op hun stad. Dat is de belangrijkste conclusie van het onderzoek dat de Veldacademie deed in het kader van de omgevingsvisie. Delft is belangrijk voor de wetenschap, voor het ontwerpen en de historie van Holland en de mensen in de stad dragen dat graag uit. De historische binnenstad is prachtig en we ontwerpen er steeds mooie stukken bij. De Delftse universiteit en bedrijven doen avontuurlijk en belangwekkend onderzoek en velen dragen daar op hun manier aan bij.
- Toch wordt ook het verschil tussen groepen stadsbewoners groter, daar hebben we plaatselijk niet eens altijd invloed op. Het blijft daarom heel belangrijk om ontmoetingen te organiseren, op allerlei manieren. Delft is een kleinschalige stad, waarin veel mensen lopen en fietsen, dat is een goede manier om elkaar tegen te komen. Er zijn veel sociale initiatieven die volop bloeien en ook dat is iets om heel trots op te zijn.
- De burgemeester wenste ons in haar nieuwjaarstoespraak een aandachtige stad. Ik sluit me daar graag bij aan met de slogan "architectuur is aandacht". Aandacht voor de plek, voor de mensen die het gebruiken en aandacht voor het detail. Aandacht maakt alles mooier. De prachtige tentoonstelling met schilderijen van Pieter de Hooch wijst ons de weg naar wat we allemaal ervaren als de Delftse architectuur. De gebouwen op zijn schilderijen verouderen mooi en daar speelt groen (of onkruid) ook vaak een rol in. Maar dat is niet het belangrijkste: we zien op die beelden vooral een genereuze ruimte, met prachtig licht, die altijd met de straat verbonden is.

Als we Delft definiëren als de stad van doorkijkjes, de stad waar we vanzelfsprekend naar elkaar omkijken, dan lijkt me dat een geweldige uitdaging voor nieuwe, moderne architectuur.

Wat is de taak van de stadsbouwmeester?

Op drie verschillende niveaus kan de stadsbouwmeester een rol spelen in de ontwikkeling van Delft, allemaal bedoeld om de plannen in verband te zien. Met elkaar, met de grote thema's van het coalitieakkoord en met de discussie over de stad als geheel.

1. Adviserend

De stadsbouwmeester geeft advies aan de gemeenteraad over voorliggende plannen: Hoe is het plan tot stand gekomen, zijn de belangrijkste stakeholders betrokken, wat is met hun inbreng gedaan? Wat zijn vanuit mijn ervaringsperspectief belangrijke ontwerp-aspecten, wat zijn (voorspelbare) gevolgen van dit plan voor de ontwikkeling in de toekomst? In mijn adviezen zal ik proberen mijn kijk op plannen te vertalen naar de dilemma's die voor de beeldvorming en oordeelsvorming (discussie) in de raad belangrijk zijn. Dat maakt het mogelijk aan de start van een gebiedsontwikkeling, vanuit de raad, een heldere visie mee te geven op wat (politiek) belangrijke uitgangspunten zijn voor planvorming in de toekomst.

In het kader van de omgevingswet kan de raad inhoudelijk aangeven welke aspecten voor een specifiek gebied doorslaggevend moeten zijn voor het kiezen en verder begeleiden van (bouw-)initiatieven. In mijn ogen is het belangrijk zowel heldere kaders (maximale ontwikkelruimte) te bieden, als stimulerende incentives (als je meer dan de gevraagde prestatie doet, mag je bijvoorbeeld een verdieping hoger bouwen), altijd specifiek voor een bepaald project of gebied.

De adviezen komen gevraagd door raadsleden, of ongevraagd wanneer de stadsbouwmeester er in de plannen een aanleiding voor ziet.

2. Ondersteunend

De stadsbouwmeester zal door begeleiding van en het omschrijven van de ontwerp opdrachten en de architectenkeus van gemeentelijk georganiseerd (voorzieningen-) vastgoed zorgen dat deze gebouwen een bijdrage leveren aan een leefbare en levendige stad en buurt.

De stadsbouwmeester zal initiatieven ondersteunen door het begeleiden van het ontwerp team; door te stimuleren om de uitgangspunten van een plan te onderzoeken door meerdere ontwerpvoorstellen te maken en daarmee te toetsen welke van de geformuleerde uitgangspunten en visies de prioriteit verdienen, in gesprek met stakeholders in de betreffende buurt. (Delfts Doen!) Daarbij hoort nadrukkelijk ook het stimuleren en ondersteunen van (kleinschalige) maatschappelijk georiënteerde ontwikkeling vanuit de bevolking zelf en particulier initiatief, naast de grote gebiedsontwikkelingen die al lopen.

De betrokkenheid van de stadsbouwmeester in een project kan op verzoek van de initiatiefnemers, op verzoek van de ambtelijke of bestuurlijke organisatie plaatsvinden. De stadsbouwmeester kan ook, in overleg met AOK, op eigen initiatief contact zoeken wanneer (ondermaatse) kwaliteit van een plan daar aanleiding toe geeft.

De stadsbouwmeester werkt zelfstandig, maar in nauw overleg met de AOK: op regelmatige basis informeert hij de AOK over ontwikkelingen, koppelt zijn supervisie-ervaringen terug en is aanwezig bij de behandeling van plannen voor “informeel advies”.

De stadsbouwmeester organiseert tweejaarlijks overleg met de supervisors die in de grote gebiedsontwikkelingen plannen begeleiden, vooral over proces-aspecten en de overgangen van deze gebieden naar (ontwikkelingen in) de rest van de stad.

3. Stadsfabriek

De stadsbouwmeester levert een bijdrage door het mede organiseren van debat in de stad, liefst samen met TOP Delft, Delft Design, TU Delft en Lijm en Cultuur. In plaats van alleen praten, richt ik graag thema- of gebiedsgerichte ateliers op om op een ontwerpende manier ideeën te stimuleren voor de ontwikkeling van Delft. Samen met initiatiefnemers, actieve Delftenaren, ontwerpers uit de stad en geselecteerde ambtenaren en politici design-thinking inzetten om nieuwe initiatieven te stimuleren, ontwerpen uit te proberen en daarmee het debat en de gebiedsvisies aan te scherpen. Deze ateliers zullen helpen om op een ontwerpende manier het debat te richten op de juiste onderwerpen in de stad en mogelijke uitkomsten van toekomstige projecten te verbeelden. Al deze ateliers hebben als achterliggende gedachte om gezamenlijk te verbeelden wat voor stad Delft wil zijn.

Voorbeelden:

- De Schie (Delf) als levensader van Delft: hoe kunnen we het water dat de oorsprong van Delft is nog beter benutten? Hoe koppelen we historie, transport, recreatie en ontwikkeling?
- Hoogbouw: onderzoek naar plekken en mogelijkheden om hoogbouw in te zetten voor verstedelijking, in het kader van de update van de hoogbouwnota.
- Logistiek: hoe kunnen we nieuwe manieren van vervoer stimuleren en bezorging in een buurt beter afstemmen? (icm hub's)
- 30.000 bomenplan (1 per nieuwe inwoner): waar vinden we plekken om nog veel meer bomen te planten in Delft?
- DSM campus als unieke onderzoeks- en productie campus in de stad.
- Het gebied tussen TU Noord en binnenstad.
- Beatrixlaan als verbinding tussen Voorhof, Buitenhof en Tanthof.
- Etc.

Praktisch:

- Ben ik voor alle Delftenaren bereikbaar via stadsbouwmeester@delft.nl.
- Ben ik elke donderdag op de derde verdieping van het stadskantoor aanwezig voor spontane ontmoetingen, om een deel van de AOK vergadering bij te wonen of overleg met de voorzitter te hebben en als inspirator voor medewerkers of bestuur.
- Ben ik, afhankelijk van afspraken, dinsdag of woensdag aanwezig in Delft.

- Stel ik voor dat ik oproepbaar ben voor gemeenteraadsvergaderingen en dat ik minimaal eens per 2 maanden een beeldvormende commissievergadering R&V bijwoon, ook als er geen specifiek agendapunt is.
- Stel ik voor dat ik maandelijks afstemmingsoverleg heb met de directeur Ruimte en Economie en de wethouder ruimtelijke ordening en verkeer.
- Stel ik voor dat we de uitkomsten van de ateliers gebruiken als communicatie van de stadsbouwmeester naar de stad. Dat kan via de gemeentelijke website, pers of sociale media, afhankelijk van het onderwerp.
- Uiteraard ben ik graag bereid namens de stad deel te nemen aan landelijke, regionale en stedelijke bijeenkomsten over de kwaliteit van de ruimte.

Aan het werk!

Beste raadsleden en andere Delftenaren. Ik heb in deze notitie een aantal van de voor mij belangrijkste thema's in hun samenhang benoemd. Het moge duidelijk zijn dat de Delftse gemeenschap mij inspireert en dat mijn handen jeuken om op allerlei terreinen een bijdrage te leveren aan de toekomst van de stad, die ik met veel vertrouwen tegemoet zie. Delft verdient haar slogan "creating history" en zal daar de komende jaren vast nieuwe roemrijke episodes aan toevoegen.

Het zou mij erg helpen als u me wilt adviseren in de prioritering van al deze ambities. Waar ziet u mijn ingrepen het meest nodig en waardevol? Welke activiteiten geven we voorrang in de afgesproken 84 dagen per jaar?

1. Kan de raad de agendapunten voldoende voorspellen om vooraf aan te geven bij welke plannen een advies van de de stadsbouwmeester gewenst is? Of moeten we ervoor kiezen dat bij elk plan een advies gevoegd wordt, met als consequentie dat onder 3. slechts 50% van de onderwerpen beetgepakt kunnen worden?
2. De stadsbouwmeester kan in het algemeen oproepen doen om "maatschappelijk ontwikkelen" te stimuleren, of concreet initiatieven proberen op te starten. Stemt u er mee in dat ik kies voor het eerste?
3. Welke 2 van de genoemde projecten onder 3. ziet u als de meest urgente voor het komende half jaar? Aan welke *stadsfabriek* wilt u persoonlijk deelnemen?

Ik verheug me op dat gesprek!

Met vriendelijke groet,

Tako Postma